

Over koeien en schrikdraad

Als klein meisje opgegroeid op een boerderij. Landbouw en koeien, schapen hadden we niet. Over die koeien wil ik wat vertellen. Ze waren niet alleen groot, maar hadden ook van die grote ogen, die je zo aankeken.

's Winters stonden ze op stal. Aan weerskanten een rij met in het midden een iets hoger pad: de middelgang. Achter de koeien was ook een looppad en een grup. Vaak stonden ze met hun achterpoten over die grup heen op het pad.

'Geef die koeien maar een tik op hun kont', zei vader 'dan springen ze wel op hun plaats'. O nee, voor geen goud deed ik dat. Nou zult u wel denken, waarom wil je daar dan langs? Wel, in het midden was een deur naar buiten en dat was de kortste weg naar tante. Dan liever over de middelgang, al was dat ook niet zonder gevaar. Als de koeien net gevoerd werden rekten ze met hun koppen en lange tongen zo ver ze konden door de trog en er buiten, om maar zoveel korrels of hooi te kunnen verschalken. Dan stond ik net zolang te kijken tot er wat ruimte was tussen die koppen en liep dan zo snel als het kon, hollen mocht niet, naar de andere kant. Dan ging ik door het 'bergie'. Daar in die grote wagendeuren zat nog een klein deurtje, mijn redding, een sprong naar buiten en op een holletje naar tante voor een praatje en wat lekkers.

's Zomers liepen de koeien in de wei. Daar op het land werden ze ook gemolken. Een speciale grote kar, die aan weerskanten uitgekapt werd en waar zo'n twintig koeien omheen vast stonden tijdens het melken. Om half vier was het theetijd. Daarna ging vader met de knecht of een oom met paard en wagen, waar de melkbussen, zeef en emmers op stonden, naar het lang. Je mocht dan meerijden,

wat je prachtig vond. Zittend op de wegen, benen bungelend over de rand. Je goed vasthouden, ja waaraan eigenlijk? Het kon allemaal in die tijd, toen tijd nog tijd was. De weilanden waren omheind met schrikdraad. Gevoed door een apparaat waar 10.000 Volt op stond. De stroom ging schoksgewijs met een 4,4 Ohm door de draad heen. Als de koeien ook maar een beetje tegen de draad aan kwamen kregen ze een flinke schok, zodat ze het wel uit hun kop lieten om uit te breken, wat weleens gebeurde bij een stroomstoring.

Niet alleen de koeien werden gehinderd door het schrikdraad. Ook kinderen, die onder die twee draden door wilde kruipen, tijgeren of rollen. Het maakte niet uit, altijd het laatste stukje raakte je net die draad weer. Ik heb wat keren een schok gehad. Via de hekafsluiter kon ook. Dat was een rubberen handvat met een haak, die je dan in het oog van het schrikdraad aan de paal moest vast pikken. Die draad was strak gespannen. Voor een kind héél strak. Ook dan kreeg ik een schok en van schrik liet dan de boel los. Draad op de grond, die ik dan toch echt weer op moest rapen en vastmaken. Had het hart niet je lijf om het 'het van de dam' te laten. Dan maakte je een hele slechte beurt. Dan toch maar liever onder de draad door.

Toch heb ik als boerendochter, toen ik al wat groter was, geprobeerd een koe te melken. Mijn zus had het ook gedaan en mijn broer uiteraard ook, die was boer in spé. Ik kon me niet laten kennen. Daar ging ik dan, met bonkend hart stapte ik tussen twee koeien in. Zette het één-poots krukje onder m'n kont. Vader gaf de emmer aan. De koe was aangespannen met een hakspan. Toch kon ze nog wel trapbewegingen maken. Nee, ik zat niet bepaald op mijn gemak!

Coba drieëntwintig zal vast gedacht hebben toen ze achterom keek 'wat is dit, prutser, ga weg!' met een trapbeweging. Nee, zo mak vond ik haar niet en met angst en beven en ongeveer één liter melk in de emmer, was ik er klaar mee. Ik zei 'nou pa, voor mezelf heb ik genoeg voor vandaag hoor, mag ik stoppen?' 'Merakels meid, al één liter melk, je hebt gelijk. Laat ik het maar gauw van je overnemen'. Ik ging nog even op de baal stro zitten, die daar klaar lag en zat nog wat met vader te praten, wat ik wel vaker deed. Vlak bij vader was altijd goed. Vol bewondering, mijn vader, mijn held, daar tussen die grote koeien. Toch vind ik koeien mooi, maar wel achter een hek en stroomdraad, dat moet je gewoon mijden.

Maar zo denk ik nu. Toen zag ik het allemaal heel anders!

Paula van Tongelen-Prins